

Spis treści

1. Odmienne części mowy – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym.....	3
2. Nieodmienne części mowy – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym	18
3. Strona bierna czasownika – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym.....	31
4. Liczebnik – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym.....	41
5. Imiesłowy równoważnik zdania – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym.....	54
6. Różne formy gramatyczne czasownika – cykl lekcji z testem sprawdzającym	61
7. Składnia zdania złożonego – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym.....	82
8. Zdania złożone współrzędnie i podrzędnie – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym	92
9. Związki wyrazowe w zdaniu – scenariusz lekcji z testem sprawdzającym.....	106

Odmiennie części mowy

Blandyna Mirosławska

Pomysł na ciekawą lekcję

Temat lekcji	Powtórzenie wiadomości o odmiennych częściach mowy.
Cel ogólny	Budowanie wypowiedzi mówionych i pisanych zgodnie z tematem, intencją i okolicznościami.
Cele szczegółowe	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokonuje celowych operacji na tekście; ✓ rozróżnia odmiennie części mowy; ✓ określa formę gramatyczną odmiennych części mowy.
Kształcone umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> ✓ komunikacja na poziomie klasy i grupy ✓ czytanie tekstu ✓ formułowanie wniosków ✓ praktyczne wykorzystanie wiedzy
Metody, techniki i formy pracy	<ul style="list-style-type: none"> ✓ praca w grupach ✓ problemowa (klasyfikacja według Okonia)
Środki dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ karty pracy (zadania 1–14) dla każdego ucznia ✓ tablice gramatyczne
Czas trwania zajęć	90 minut

Przebieg zajęć

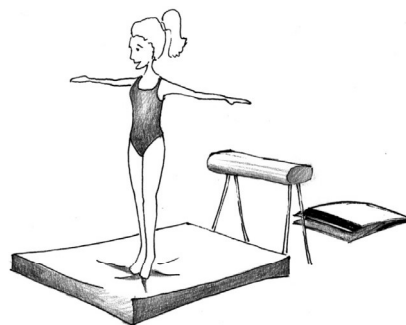
Etapy lekcji	Czas w minutach	Czynności nauczyciela i uczniów
Wprowadzenie	3	Rozdajemy uczniom karty pracy. Wyjaśniamy, że lekcja będzie poświęcona powtórzeniu wiadomości o rzeczowniku, czasowniku, przymiotniku, liczebniku i zaimku. Uczniowie dobierają się w pary.
Badanie (I) i przekształcanie (I)	15	Prosimy uczniów o przeczytanie tekstu <i>Zgoda na skok</i> i wykonanie w parach zadań dotyczących rzeczownika (zadania 1–3). Wskazany uczeń przypomina wiadomości dotyczące tej części mowy.
Prezentacja (I)	4	Wybrane osoby odczytują odpowiedzi, pozostali uczniowie uzupełniają informacje w swoich kartach pracy.
Badanie (II) i przekształcanie (II)	8	Prosimy uczniów o wykonanie zadań dotyczących liczebnika (zadania 4–5). Przy okazji powtarzamy podstawowe wiadomości na temat tej części mowy.
Prezentacja (II)	3	Wybrany uczeń prezentuje wyniki pracy grupy.
Badanie (III) i przekształcanie (III)	20	Uczniowie wykonują zadania dotyczące czasownika (zadania 6–9). Sprawdzamy znajomość tej części mowy, zwracając uwagę na parametry określające jej formę gramatyczną.
Prezentacja (III)	5	Czworo uczniów odczytuje poszczególne odpowiedzi.
Badanie (IV) i przekształcanie (IV)	8	Prosimy uczniów o wykonanie zadań dotyczących przymiotnika (zadania 10–11). Wspólnie ustalamy, przez co się odmienia ta część mowy, jak się stopniuje.
Prezentacja (IV)	4	Troje uczniów prezentuje efekty pracy.
Badanie (V) i przekształcanie (V)	8	Informujemy uczniów, że na koniec zajmiemy się zaimkiem. Powtarzamy podstawowe informacje o tej części mowy oraz prosimy o uzupełnienie tabeli i nazwanie podkreślonych zaimków (zadania 12–13).
Prezentacja (V)	2	Wybrane osoby odczytują odpowiedzi.
Badanie (VI) i prezentacja (VI)	5	Wnioskiem z lekcji będzie wskazanie cech wspólnych omówionych części mowy (zadanie 14). Po odczytaniu odpowiedzi (części mowy odmienne) przez jednego ucznia, polecamy zapisać temat do zeszytu.
Podsumowanie	5	Podsumowujemy pracę na lekcji, a następnie zadajemy pracę domową.

 Zadania dla ucznia

1. Przeczytaj uważnie opowiadanie *Zgoda na skok*. Następnie wypisz z tekstu 3 dowolne rzeczowniki i określ ich formę gramatyczną.

Zgoda na skok

Na to spotkanie czekałam z wielkim zainteresowaniem. Samorząd szkolny naszego gimnazjum zaprosił wielkiego Blanika (a to dzięki Aśce, która gra tam pierwsze skrzypce). Po olimpiadzie w Pekinie nasz mistrz był wprost rozrywany. Nie ma się czemu dziwić. Wykonać idealnie tak trudny skok (nota 6,7 pkt na 7 możliwych), pokonać Dragulescu – tylko on mógł tego dokonać.

Gimnastyka sportowa jest moją pasją. Mojego ojca również. To on zaprowadził mnie na pierwszy trening, gdy miałam 6 lat. Od tej chwili sport na stałe zagościł w moim życiu. Trenowałam zawzięcie, odżywiałam się prawidłowo, nie chodziłam na dyskoteki, dla koleżanek miałam tylko kilka chwil po zawodach. Ale nie narzekałam. Pojawiły się pierwsze sukcesy, które jeszcze bardziej motywowały mnie do pracy. Mój trener powtarzał, że z takim zaparciem i determinacją mogę daleko zajść. Stawiał za wzór Blanika. Postanowiłam, że zrobię wszystko, aby doścignąć mistrza. Wiedziałam o nim prawie wszystko. Cieszyłam się z każdego jego sukcesu i płakałam z powodu porażki. Ja sama wiedziałam najlepiej, jak ona gorzko smakuje. W końcu jedziemy na tym samym wózku. Pani dyrektor zaproponowała, abym zademonstrowała naszemu Gościowi swoje najlepsze skoki. Zażartowała, że nie musi to być „blanik”. Ucieszyłam się i pomyślałam, że to będzie moja „pierwsza olimpiada”. Ale czy mi się uda?

..... – .....

..... – .....

..... – .....

2. Utwórz formę dopełniacza, celownika i narzędnika lp. i lm. rzeczownika *gimnazjum*. Napisz, co jest charakterystyczne w odmianie rzeczowników zakończonych na *-um*.

.....

.....

Wniosek: .....

.....

.....